

basic education

Department:
Basic Education
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

DRAMATIESE KUNSTE

EKSAMENRIGLYNE

GRAAD 12

2017

Hierdie riglyndokument bestaan uit 13 bladsye.

INHOUDSOPGAWE

	Bladsy
1. INLEIDING	3
2. ASSESSERING IN GRAAD 12	
2.1 Skriftelike eksamen	4
2.2 Praktiese eksamen	6
2.2.1 Keuses	6
2.2.2 Eksamenrubriek vir temaprogram en oudisieprogram	7
2.2.3 Eksamenrubriek vir tegniese teaterprogram	9
2.2.4 Gewig van inhoud wat in die graad 10–12-kurrikulum behandel moet word	11
2.3 Kognitiewe vlakke wat ingesluit moet word	12
3. VAKINHOUD	
3.1 Kurrikulum-en-assesseringsbeleidsverklaring (KABV)	13
3.2 Dramatekste: Voorgestel en voorgeskryf	13
3.3 Handboeke	13
4. SLOT	13

1.1 INLEIDING

Die Kurrikulum- en Asseseringsbeleidsverklaring (KABV) vir Dramatiese Kunste beskryf die aard en doel van die vak Dramatiese Kunste. Dit gee leiding aan die filosofie wat die basis is van die onderrig en assessering van die vak in graad 12.

Die doel van hierdie Eksamenriglyne is om:

- Duidelikheid te gee oor die diepte en omvang van die inhoud wat in die graad 12 Nasionale Senior Sertifikaat (NSS) -eksamen in Dramatiese Kunste geassesseer gaan word.
- Bystand te verleen aan onderwysers om leerders doelmatig vir die eksamens voor te berei.

Hierdie dokument gee aandag aan die finale graad 12 eksterne eksamens. Dit behandel op geen vlak die Skoolgebaseerde Assessering (SBA), Praktiese Assesseringstake (PAT'e) of finale eksterne praktiese eksamens, wat in 'n aparte PAT-dokument verduidelik word en elke jaar opgedateer word, nie.

Hierdie Eksamenriglyne moet gelees word saam met:

- *Die Nasionale Kurrikulumstelling (NKS) se Kurrikulum- en Asseseringsbeleidsverklaring (KABV): Dramatiese Kunste*
- *Die Nasionale Protokol vir Assessering: 'n Addendum tot die beleidsdokument, die Nasionale Senior Sertifikaat: 'n Kwalifikasie op Vlak 4 op die Nasionale Kwalifikasieraamwerk (NKR) rakende die Nasionale Protokol vir Assessering (Graad R-12)*
- Nasionale beleid met betrekking tot die program- en promosievereistes van die Nasionale Kurrikulumstelling, Graad R-12

2. ASSESSERING IN GRAAD 12**Formele Assessering in Graad 12**

FORMELE JAARLIKSE ASSESSERINGSPROGRAM GRAAD 12			
FORMELE INTERNE ASSESSERING SKOOLGEBASEERDE ASSESSERING			FORMELE EKSTERNE EKSAMEN
Gedurende die jaar (25%)			Jaareindeksamen (75%)
KWARTAAL 1	KWARTAAL 2	KWARTAAL 3	KWARTAAL 4
Taak 1: Praktiese assesseringstaak Groep • Voorbereiding (25) • Opvoering (25)	Taak 3: Praktiese assesseringstaak Individueel • Voorbereiding (25) • Opvoering (25)	Taak 5: Praktiese assesseringstaak Gekombineer individueel en groep • Voorbereiding (25) • Opvoering (25)	Eksterne eindeksamen • Skriftelike eksamen (150) • Praktiese eksamen (150)
Taak 2: Toets (50)	Taak 4: Halfjaareksamen • Skriftelike eksamen (150) • Praktiese eksamen (150)	Taak 6: Toets (50) Taak 7: Voorbereidende eksamen • Skriftelike eksamen (150) • Praktiese eksamen (150)	

2.1 Skriftelike eksamen

Die skriftelike eksamen is intern vir graad 10 en 11 en eksterne vir graad 12.

Die vak Dramatiese Kunste leen hom vanweë sy aard tot oorvleueling tussen die afdelings. Kandidate moet dus daarop gewys word dat al die konsepte/inhoud/vaardighede van die KABV wat hulle verwerf het, die grondslag van hulle antwoorde op al die afdelings moet uitmaak. 'n Generiese benadering tot AFDELING A stel skole/provinsies in staat om dramatekste uit 'n langer lys van 20ste-eeuse teaterbewegings te kies. Alle kandidate moet EEN vraag beantwoord oor 'n dramateks uit die tydperk voor 1994 en EEN vraag oor 'n dramateks uit die tydperk ná 1994, na gelang van die drama wat hulle bestudeer het. Skole sal by wyse van 'n omsendbrief oor die voorgeskrewe dramatekste vir 2014 ingelig word.

Die skriftelike eksamenvraestel bestaan uit vier afdelings met 'n totaal van 150 punte, soos volg:
 AFDELING A: 20ste-eeuse Teaterbewegings (30 punte)
 AFDELING B: Suid-Afrikaanse Teater: 1960–1994 (40 punte)
 AFDELING C: Suid-Afrikaanse Teater: Ná 1994 – vandag (40 punte)
 AFDELING D: Die Geskiedenis van die Teater, Praktiese Konsepte, Inhoud en Vaardighede (40 punte)

AFDELING A: 20STE-EEUSE TEATERBEWEGINGS**30 PUNTE**

Hierdie afdeling bestaan uit 'n generiese opstelvraag. Die aanhaling of stelling waarop die opstelonderwerp gebaseer word, kan na 'n verskeidenheid toneelkonvensies in beide vorm en inhoud verwys. Daar word van kandidate verwag om 'n bespreking van die Westerse drama wat hulle bestudeer het, met betrekking tot die opstelvraag toe te pas. Hierdie opstelvraag toets die kandidaat se vermoë om 'n sintese te vorm uit kennis en begrip en dit krities toe te pas. Die suksesvolle kandidaat toon kennis van die inhoud, temas en karakters in die toneelstuk, verstaan die genre en kan sy/haar kennis op die opstelonderwerp toepas. Die vermoë om relevante inligting te selekteer is van deurslaggewende belang.

Die opstelvraag kan die volgende insluit, maar is nie beperk daartoe nie:

- KABV: Onderwerp 3. Teater van die Absurde of Epiese teater of Postmoderne teater
- KABV: Onderwerp 4. Voorgeskrewe dramateks 1. 20ste-eeuse teaterbewegings. Teater van die Absurde of Epiese teater of Postmoderne Teater

AFDELING B: SUID-AFRIKAANSE TEATER 1960–1994**40 PUNTE**

Hierdie afdeling behels 'n keuse na gelang van die dramateks wat die kandidaat bestudeer het. Die aantal vrae hang af van die aantal dramatekste wat voorgeskryf is. Die kandidaat moet een vraag beantwoord oor die teks wat hy/sy bestudeer het. Daar kan na graad 11-werk verwys word as agtergrond vir die toneelteks wat bestudeer is. Hierdie vrae vereis antwoorde wat toon dat die kandidaat begrip het van die toneelteks in die konteks van sy tyd. Spesifieke besonderhede uit die dramateks word verlang; derhalwe moet kandidate die teks ken. Die vrae kan ook fokus op die interpretasie van die oorgang van die toneelstuk in teksvorm tot opvoering op die verhoog.

'n Verskeidenheid vrae word in hierdie afdeling gestel:

- Brongebaseerde dramateks, prente, plakkaat, resensies en so meer
- Die punte wat toegeken word, kan wissel van 1 punt vir kort kennisvrae tot 15 punte vir 'n vraag wat 'n aaneenlopende paragraaf as antwoord vereis.

Terreine wat getoets word, kan die volgende insluit:

- KABV: Onderwerp 5. Voorgeskrewe dramateks 2: Suid-Afrikaanse Teater (1960–1994)

AFDELING C: SUID-AFRIKAANSE TEATER: NÁ 1994 TOT VANDAG**40 PUNTE**

Hierdie afdeling bevat 'n keuse na gelang van die dramateks wat die kandidaat bestudeer het. Die aantal vrae sal afhang van die aantal dramatekste wat voorgeskryf is. Kandidate moet een vraag beantwoord oor die teks wat hulle bestudeer het. Daar kan ook na graad 11-werk verwys word as agtergrond vir die teks wat bestudeer is. Hierdie vrae vereis antwoorde wat toon dat die kandidaat op die hoogte is van die dramateks in die konteks van sy tyd. Spesifieke besonderhede van die dramateks word vereis; dus moet kandidate bekend wees met die teks. Die vrae kan ook fokus op die vertolking van die oorgang van die drama van die teksvorm tot die opvoering daarvan op die verhoog.

'n Verskeidenheid vrae sal in hierdie afdeling gevra word:

- Brongebaseerde vrae oor die dramateks, prente, plakkaat, resensies ens.
- Die punte wat vir subvrae toegeken word, kan wissel van 1 punt vir kort kennisvrae tot 15 punte vir 'n vraag wat 'n samehangende paragraafstyl-antwoord vereis.

Terreine wat getoets word, kan enige van die volgende insluit:

- KABV: Onderwerp 6. Kontemporêre Suid-Afrikaanse teater
- KABV: Onderwerp 7. Voorgeskrewe dramateks 3: Kontemporêre Suid-Afrikaanse teater (ná 1994)

AFDELING D: DIE GESKIEDENIS VAN DIE TEATER, PRAKTIESE KONSEPTE, INHOUD EN VAARDIGHEDE 40 PUNTE

Hierdie afdeling mag keusevrae bevat en sal uit subvrae met 'n punttoekenning van 1 punt tot 'n maksimum van 20 punte bestaan.

Hierdie afdeling is gebaseer op die Teatergeskiedenis wat in graad 12 bestudeer of hersien is en NIE direk in ander afdelings van die vraestel getoets word NIE EN 'n ongesiene bron (visueel of teksgebaseerd), insluitend 'n kandidaat se besinning van sy/haar eie ervaring(s). Hierdie aspekte kan individueel of holisties getoets word.

In terme van Teatergeskiedenis is die fokus nie op die keuse van Teater van die Absurde, Epiese Teater of Postmodernisme nie (dit is reeds in AFDELING A getoets), maar op die voorafgaande beweging van Realisme wat die grondslag vorm van moderne teaterkeuses. 20ste-eeuse '-ismes' en Suid-Afrikaanse Teater (1960 tot vandag) wat getoets sal word. Inhoud uit ander grade sal ook geëksamineer word. Dit fokus sterk op kennis en begrip van tydperke en aspekte van die teatergeskiedenis. Kandidate benodig 'n deeglike kennisagtergrond om in staat te wees om die vrae te evalueer en te analiseer, of aspekte van die teatergeskiedenis toe te pas.

Die ongesiene brongebaseerde vrae vereis dat die kandidaat die bronne as 'n basis gebruik waarvandaan kennis toegepas word en wat sy/haar opinies oor en om die vrae wat verskaf word, ondersteun. Dit fokus op die vermoë om te analiseer, te evalueer en te skep. Die ongesiene bronmateriaal (prente, uittreksels uit toneelstukke, gedigte, resensies, ens.) laat die kandidaat toe om aspekte van teorie en praktiese werk op 'n holistiese manier toe te pas. Vae veralgemenings is nie geskik nie. Konkrete, spesifieke voorbeelde wat die kandidaat se besprekings/argumente staaf, word vereis.

Onderwerpe wat getoets sal word, kan enige van die volgende insluit:

- KABV: Onderwerp 1: 20ste-eeuse 'ismes'
- KABV: Onderwerp 2: Opvoeringseksamen: Tema of Oudisie of Tegnieke Teaterprogram
- KABV: Onderwerp 3: Teater van die Absurde of Epiese Teater of Postmoderne Teater
- KABV: Onderwerp 5: Voorgeskrewe Dramateks 2: Suid-Afrikaanse Teatertekste (1960–1994)
- KABV: Onderwerp 6: Suid-Afrikaanse Kontemporêre Teater (ná 1994 tot vandag)
- KABV: Onderwerp 7: Voorgeskrewe Dramateks 3, Suid-Afrikaanse Kontemporêre Teater (ná 1994)
- KABV: Onderwerp 8: Hersiening en konsolidasie van die jaar se werk

2.2 Praktiese Eksamen

2.2.1 Keuses

Die praktiese eksamen in graad 10 en 11 word intern afgeneem en ekstern in graad 12. Daar is drie keuses beskikbaar vir die praktiese eksamen vir kandidate in graad 12: die **TEMAPROGRAM of OUDISIEPROGRAM of TEGNIESE TEATERPROGRAM**.

Die Kurrikulumadviseur/Vakadviseur/Senior Onderwyskundige in elk van die nege provinsies kan onderwysers versoek om 'n skriftelike toestemmingsbrief in te dien **voordat** 'n kandidaat die **oudisieprogram** of **tegniese teaterprogram** vir hulle finale eksterne praktiese eksamen mag doen. Indien 'n bepaalde provinsie 'n toestemmingsbrief vereis, en toestemming dan verleen word vir die oudisie- of tegniese teaterprogram, moet die onderwyser seker maak dat die brief op die dag van die eksterne praktiese eksamen aan die eksterne eksaminator oorhandig word.

Aan die begin van die praktiese proses moet die onderwyser die formaat van die program en die proses om inskrywings vir elke individuele kandidaat se Praktiese Eksamenjoernaal/Portefeulje te skep en daarmee vol te hou, met die leerders bespreek. Dit is nie 'n bykomende joernaal/portefeulje nie, maar dieselfde een wat gebruik word vir die besinning/nadenke en inskrywings oor die werk wat gedurende die jaar gedoen word. Die doel is om 'n skriftelike rekord te hou van sowel die voorbereiding as die opvoeringskomponent van die kandidaat se werk. In die geval van die tegniese teaterprogram neem hierdie joernaal/portefeulje die vorm aan van die individuele kandidaat se Verhoogbestuurdersboek/Ontwerpersaantekeningboek/Regisseursaantekeningboek/Teatermaker se aantekeningboek. Die doel is om 'n skriftelike rekord te hou van beide die voorbereidings- en die implementeringsfase van die kandidaat se werk. Dit is noodsaaklik om die KABV-onderwerp vir die praktiese eksamen [*KABV vir Dramatiese Kunste*, bl. 37, 45 en 53–57] te raadpleeg om te verseker dat hierdie joernaal/portefeulje al die konsepte, inhoud, vaardighede, teoretiese en praktiese aspekte bevat soos deur die kurrikulum vereis word.

2.2.2 Eksamenrubriek vir Temaprogram en Oudisieprogram

Kategorie	Beskrywers
Uitstaande prestasie (135–150)	Die kandidaat se voorbereiding van die program toon bewys van uitstaande denke, beplanning en repetisie. Hy/Sy is vol selfvertroue en veelsydig in die aanbieding van die verskillende karakters en opvoeringstyle. Die kandidaat demonstreer 'n uitstaande begrip van die gekose stukke en die vertolking is gepas. Hy/Sy slaag daarin om oorspronklikheid na die opvoering te bring. Die kandidaat het uitstekende tegniese bekwaamheid in die vokale en fisiese aspekte van die opvoering ontwikkel en gebruik die liggaam en stem moeiteloos as 'n instrument om die opvoering te ondersteun. Hy/sy begryp die emosionele toonaard van die werk wat aangebied word en skep hierdeur 'n sterk konneksie met die gehoor. Wanneer individuele stukke voorgedra word, word die onsigbare vennoot/luisteraar duidelik gevisualiseer. In groepwerk (bv. tonele, koorspraak, beweging, gedramatiseerde prosa) is die verhouding tussen die kandidaat en die ander deelnemers goed ontwikkel en volgehou. Die verhoogruimte word goed deur die kandidaat gebruik (en die groep as geheel in 'n temaprogram). Indien skakels benodig word, is dit geskik en bevorder die vloei en kreatiewe interpretasie van die program. Die materiaal wat gekies is, is oor die algemeen geskik en die kandidaat (en groep) bied 'n uitsonderlik boeiende en volgehoue opvoering aan.
Verdienstelike prestasie (120–134)	Die kandidaat se voorbereiding van die program toon bewys van uitstekende denke, beplanning en repetisie. Hy/Sy het selfvertroue en is veelsydig in die aanbieding van die verskillende karakters en opvoeringstyle. Die kandidaat toon 'n goeie begrip van die gekose stukke en die vertolking is gepas. Hy/Sy slaag dikwels daarin om 'n mate van oorspronklikheid na die opvoering te bring. Die kandidaat het goeie tegniese bekwaamheid in die vokale en fisiese aspekte van die opvoering ontwikkel en gebruik die liggaam en stem gemaklik as 'n instrument om die opvoering te ondersteun. Hy/sy begryp die emosionele toonaard van die werk wat aangebied word en skep hierdeur 'n sterk konneksie met die gehoor. Wanneer individuele stukke voorgedra word, word die onsigbare vennoot/luisteraar gevisualiseer. In groepwerk (bv. tonele, koorspraak, beweging, gedramatiseerde prosa) is die verhouding tussen die kandidaat en die ander spelers ontwikkel en word volgehou. Die verhoogruimte word goed deur die kandidaat gebruik (en die groep as geheel in 'n temaprogram). Indien skakels benodig word, is dit geskik en dra by tot die vloei en kreatiewe interpretasie van die program. Die materiaal wat gekies is, is oor die algemeen geskik en die kandidaat (en groep) bied 'n goedgestruktureerde en volgehoue opvoering aan.

Eksamenriglyne

<p>Bevredigende prestasie (105–119)</p>	<p>Die kandidaat se voorbereiding van die program toon bewys van noukeurige denke, beplanning en repetisie. Hy/Sy het selfvertroue en kan verskillende karakters en opvoeringstyle aanbied. Die kandidaat toon 'n deeglike begrip van die gekose stukke en die vertolking is oor die algemeen gepas. Hy/Sy is 'n energieke, gefokusde voordraer. Die kandidaat het tegniese bekwaamheid in die vokale en fisiese aspekte van die opvoering ontwikkel en gebruik die liggaam en stem as 'n instrument om die opvoering te ondersteun. Hy/sy begryp die toonaard van die werk wat aangebied word en skep hierdeur 'n mate van konneksie met die gehoor. Wanneer individuele stukke voorgedra word, is die onsigbare vennoot/luisteraar gehoreografeer in 'n poging om visualisering te skep. In groepwerk (bv. tonele, koorspraak, beweging, gedramatiseerde prosa) is die verhouding tussen die kandidaat en die ander spelers ontwikkel. Die verhoogruimte word deur die kandidaat gebruik (en die groep as geheel in 'n temaprogram). Indien skakels benodig word, is dit geskik en dra by tot die vloei van die program. Die materiaal wat gekies is, is oor die algemeen geskik en die kandidaat (en groep) bied 'n goedgestruktureerde en volgehoue opvoering aan.</p>
<p>Toereikende prestasie (90–104)</p>	<p>Die voorbereiding van die program toon blyke van beplanning en repetisie. Die kandidaat het selfvertroue maar selfs wanneer verskillende karakters en opvoeringstyle aangebied word, is hy/sy meer bekwaam in die vertolking van een karakter of styl. Die kandidaat toon begrip van die gekose stukke en die vertolking is aanvaarbaar. Hy/Sy is 'n goeie akteur wat goed gerepeteer het OF 'n begaafde akteur met minder blyke van volgehoue repetering. Die kandidaat het 'n mate van tegniese bekwaamheid in die vokale en fisiese aspekte van die opvoering ontwikkel en gebruik die liggaam en stem as 'n instrument om die opvoering te ondersteun. Hy/sy begryp die toonaard in dele van die werk wat aangebied word en skep hierdeur 'n mate van konneksie met die gehoor. Wanneer individuele stukke voorgedra word, kan die onsigbare vennoot/luisteraar gehoreografeer word in 'n poging om visualisering te skep. In groepwerk (bv. tonele, koorspraak, beweging, gedramatiseerde prosa) is die verhouding tussen die kandidaat en die ander spelers duidelik beplan maar nie altyd goed uitgevoer nie. Die verhoogruimte word deur die kandidaat gebruik (en die groep as geheel in 'n temaprogram), maar nie ten volle nie. Indien skakels benodig word, is dit geskik en kan bydra tot die vloei van die program. Die materiaal wat gekies is, is oor die algemeen geskik en die kandidaat (en groep) bied 'n gestruktureerde opvoering aan.</p>
<p>Gemiddelde prestasie (75–89)</p>	<p>Die voorbereiding van die program toon 'n mate van beplanning en repetisie. Die kandidaat is waarskynlik meer gemaklik in een karakter en styl. Die kandidaat toon kennis van woorde en handeling maar het moontlik nie 'n goeie begrip van karakter nie. Hy/Sy is 'n betroubare akteur wat gerepeteer het OF 'n potensieel begaafde akteur wat nie genoeg gerepeteer het nie en op improvisasietegniese staatmaak om die voordragstukke te voltooi. Die kandidaat het min tegniese bekwaamheid in die stem ontwikkel maar kan gehoor word. Hy/sy is geneig om op stereotiepe fisikaliteit staat te maak. Die stukke wat voorgedra word, toon min blyke van begrip. In die groepstukke (bv. tonele, koorspraak, beweging, gedramatiseerde prosa) kan die kandidaat op die ander deelnemers steun. Die verhoogruimte word op eenvoudige wyse deur die kandidaat gebruik (en die groep as geheel in 'n temaprogram). Indien skakels benodig word, is dit teenwoordig, maar dra nie altyd by tot die vloei van die program nie. Die materiaal wat gekies is, is nie altyd geskik nie (die kandidaat het gewoonlik nie die onderwyser se advies gevolg nie) en die vertolking is dikwels swak.</p>
<p>Elementêre prestasie (60–74)</p>	<p>Die voorbereiding van die program toon geringe blyke van beplanning of repetisie. Die kandidaat is waarskynlik meer gemaklik in een karakter en styl. Die kandidaat toon 'n mate van kennis van woorde en handeling maar moontlik min begrip van karakter. Die kandidaat het nie die vereiste moeite gedoen om op hierdie van opvoeringsvlak suksesvol te wees nie. Die kandidaat sal waarskynlik op improvisasietegniese staatmaak om die voordragstukke te voltooi. Die kandidaat het baie min tegniese bekwaamheid in die stem ontwikkel en is van tyd tot tyd onhoorbaar. Hy/sy is geneig om op stereotiepe fisikaliteit staat te maak of staan bloot op die verhoog en sê die woorde op. Die stukke wat voorgedra word, toon min blyke van begrip. In die groepstukke (bv. tonele, koorspraak, beweging, gedramatiseerde prosa) kan die kandidaat op die ander deelnemers steun. Die verhoogruimte word lukraak deur die kandidaat gebruik (en die groep as geheel in 'n temaprogram). Indien skakels benodig word, is dit soms teenwoordig, maar dra nie altyd by tot die vloei van die program nie. Die materiaal wat gekies is, is nie altyd geskik nie (die kandidaat het gewoonlik nie die onderwyser se advies gevolg nie) en dele kan ontbreek in die programteks wat vir die eksaminator gegee is. Die vertolking is power.</p>

Eksamenriglyne

Swak prestasie (45–59)	Die program toon min of geen blyke van beplanning en min of geen blyke van repetisie nie. Die kandidaat is waarskynlik onseker van sy/haar woorde en nie in staat om karakter of styl in die opvoering te skep nie. Die kandidaat toon min kennis van woorde en handeling en het nie 'n begrip van karakter nie. Hy/Sy Die kandidaat het nie die vereiste moeite gedoen om op hierdie opvoeringsvlak suksesvol te wees nie. Die kandidaat sal waarskynlik op improvisasietegniese staatmaak om die voordragstukke te voltooi. Die kandidaat het geen tegniese bekwaamheid in die stem ontwikkel nie en is van tyd tot tyd onhoorbaar. Hy/sy is geneig om op stereotiepe fisikaliteit staat te maak of staan bloot op die verhoog en sê die woorde op. Die stukke wat voorgedra word, toon min blyke van begrip. In die groepstukke (bv. tonele, koorspraak, beweging, gedramatiseerde prosa) kan die kandidaat op die ander deelnemers steun, maar is dikwels in 'n groep waar die werksetiek dieselfde is en die groep vorm nie 'n geheel nie. Die verhoogruimte word nie deur die kandidaat (en die groep as geheel in 'n temaprogram) gebruik nie. Indien skakels benodig word, is dit heel waarskynlik nie teenwoordig nie. Die materiaal wat gekies is, is oor die algemeen nie geskik nie (die kandidaat het gewoonlik nie die onderwyser se advies gevolg nie) en dele kan ontbreek in die programteks wat vir die eksaminator gegee is. Die vertolking is power of totaal afwesig.
Nie behaal nie (0–44)	Die program toon geen blyke van beplanning en geen blyke van repetisie nie. Die kandidaat is waarskynlik onseker van sy/haar woorde en nie in staat om karakter of styl in die opvoering te skep nie. Die kandidaat toon min kennis van woorde en handeling en het nie 'n begrip van karakter nie. Hy/Sy Die kandidaat het geen moeite gedoen nie. Die kandidaat sal waarskynlik op improvisasietegniese staatmaak om die voordragstukke te voltooi OF staan eenvoudig op die verhoog en moet herhaaldelik tydens die program voorgesê word. Die kandidaat het geen tegniese bekwaamheid in die stem ontwikkel nie en is geneig om te mompel om die waarheid te verdoesel dat hy/sy nie die woorde of die karakter ken nie. Hy/sy is geneig om bloot daar te staan en die woorde stotterend op te sê of kruip fisies agter die ander deelnemers weg. Daar is geen blyke van begrip in enige van die stukke wat voorgedra word nie. In die groepstukke (bv. tonele, koorspraak, beweging, gedramatiseerde prosa) kan die kandidaat op die ander deelnemers steun, maar is dikwels in 'n groep waar die werksetiek dieselfde is en die groep vorm nie 'n geheel nie. Hulle is geneig om doelloos oor die verhoog rond te loop en eindig dikwels in 'n groep met hulle rug na die gehoor toe. Die verhoogruimte word nie deur die kandidaat (en die groep as geheel in 'n temaprogram) gebruik nie. Indien skakels benodig word, is dit nie teenwoordig nie OF die program bevat skakels (swak aangebied) en geen materiaal wat aanmekaar geskakel moet word nie. Die materiaal wat gekies is, is oor die algemeen nie geskik nie (die kandidaat het gewoonlik nie die onderwyser se advies gevolg nie) en dele kan ontbreek in die programteks wat vir die eksaminator gegee is. Vertolking is totaal afwesig.

2.2.3 Eksamenrubriek vir die Tegniese Teaterprogram

Kategorie	Beskrywers
Uitstaande prestasie (135–150)	Die kandidaat se voorbereiding van die program toon bewys van uitstaande denke, beplanning en vertolking. Hy/Sy is vol selfvertroue tydens die onderhoud en toon 'n volwasse begrip van ontwerp-/regie-elemente. Hy/Sy slaag daarin om kreatiwiteit en 'n uitstaande begrip van tegniese elemente te balanseer. Hy/Sy kan hulle keuses in detail regverdig. Die kandidaat het uitstekende tegniese bekwaamheid in sy/haar gekose tegniese veld ontwikkel. Die kandidaat het 'n passie vir sy/haar gekose tegniese veld en dra sy/haar visie duidelik en met selfvertroue aan die eksaminator oor. Daar is omvattende bewys van die navorsing oor hierdie spesifieke veld van tegniese kundigheid. Die skool se tegniese fasiliteite word met goeie gevolg deur die kandidaat benut; hy/sy is innoverend dog prakties. Die bewys van die proses wat gevolg is, is oor die algemeen uitstekend en dokumenteer alle aspekte van die tegniese program en proses uitermate goed. Die kandidaat lewer 'n buitengewoon boeiende aanbieding van sy/haar tegniese program tydens die onderhoud. Besinning/nadenke is van hoogstaande gehalte met die kandidaat wat krities nadink oor die proses.
Verdiens- telike prestasie (120–134)	Die kandidaat se voorbereiding van die program toon bewys van uitstekende denke, beplanning en vertolking. Hy/Sy is vol selfvertroue tydens die onderhoud en toon 'n volwasse begrip van ontwerp-/regie-elemente. Hy/Sy slaag daarin om kreatiwiteit en 'n goeie begrip van tegniese elemente te balanseer. Hy/Sy kan hulle keuses regverdig. Die kandidaat het tegniese bekwaamheid in sy/haar gekose tegniese veld ontwikkel. Die kandidaat het geesdrif vir sy/haar gekose tegniese veld en dra sy/haar visie duidelik en met selfvertroue aan die eksaminator oor. Daar is gedetailleerde bewys van navorsing oor hierdie spesifieke veld van tegniese kundigheid. Die skool se tegniese fasiliteite word goed deur die kandidaat benut; hy/sy toon 'n mate van innoverende denke. Die bewys van die proses wat gevolg is, is oor die algemeen goed en dokumenteer alle aspekte van die tegniese program en proses baie goed. Die kandidaat lewer 'n aanbieding van sy/haar tegniese program tydens die onderhoud. Besinning/nadenke is teenwoordig met die kandidaat wat poog om krities oor die proses na te dink.

<p>Bevredigende prestasie (105–119)</p>	<p>Die kandidaat se voorbereiding van die program toon bewys van sorgvuldige denke, beplanning en vertolking. Hy/Sy is vol selfvertroue tydens die onderhoud en toon 'n deeglike begrip van ontwerp-/regie-elemente. Die kandidaat toon kreatiwiteit en 'n bevredigende begrip van tegniese elemente. Hy/Sy kan die meeste keuses regverdig wat hulle gemaak het. Die kandidaat het 'n mate van tegniese bekwaamheid in sy/haar gekose tegniese veld ontwikkel. Die kandidaat stel belang in sy/haar gekose tegniese veld en dra sy/haar visie duidelik aan die eksaminator oor. Daar is deeglike bewys van navorsing oor hierdie spesifieke veld van tegniese kundigheid. Die skool se tegniese fasiliteite word deur die kandidaat benut; hy/sy toon 'n mate van toepassing van hierdie vaardighede. Die bewys van die proses wat gevolg is, is oor die algemeen duidelik en die dokumentering van alle aspekte van die tegniese program en proses is bevredigend. Die kandidaat is in staat om sy/haar tegniese program tydens die onderhoud te verduidelik. Daar is 'n poging tot besinning/nadenke, maar dit is geneig om meganies te wees eerder as 'n kritiese evaluering van sy/haar proses.</p>
<p>Toereikende prestasie (90–104)</p>	<p>Die kandidaat se voorbereiding van die program toon bewys van denke, beplanning en 'n mate van vertolking. Hy/Sy toon 'n mate van begrip van ontwerp-/regie-elemente tydens die onderhoud. Die kandidaat toon 'n bevredigende begrip van tegniese elemente. Hy/Sy kan sommige keuses regverdig wat hulle gemaak het. Die kandidaat het 'n mate van tegniese bekwaamheid in sy/haar gekose tegniese veld ontwikkel. Die kandidaat toon belangstelling in sy/haar gekose tegniese veld, maar is nie in staat om sy/haar visie duidelik aan die eksaminator oor te dra nie. Daar is slegs beperkte bewys van navorsing oor hierdie spesifieke veld van tegniese kundigheid. Die skool se tegniese fasiliteite word deur die kandidaat benut; hy/sy toon 'n mate van toepassing van hierdie vaardighede. Die bewys van die proses wat gevolg is, is oor die algemeen aanwesig en dokumenteer aspekte van die tegniese program en proses. Die kandidaat is in staat om sy/haar tegniese program tydens die onderhoud aan te bied. Daar is 'n poging tot besinning/nadenke, maar dit is geneig om meganies te wees en 'n lys van dinge wat beter gedoen kon gewees het, eerder as 'n kritiese evaluering van sy/haar proses.</p>
<p>Gemiddelde prestasie (75–89)</p>	<p>Die kandidaat se voorbereiding van die program toon blyke van denke en beplanning. Hy/Sy toon 'n beperkte begrip van ontwerp-/regie-elemente. Die kandidaat toon 'n mate van begrip van tegniese elemente. Hy/Sy kan heel waarskynlik nie die keuses regverdig wat hulle gemaak het nie. Die kandidaat beskik oor 'n mate van tegniese bekwaamheid in sy/haar gekose tegniese veld. Die kandidaat is nie in staat om sy/haar visie duidelik aan die eksaminator oor te dra nie. Bewys van navorsing oor hierdie spesifieke veld van tegniese kundigheid is minimaal of afwesig. Die skool se tegniese fasiliteite word nie goed deur die kandidaat gebruik nie; hy/sy toon geen blyke van die toepassing van hierdie vaardighede nie. Die bewys van die proses wat gevolg is, is slegs gedeeltelik aanwesig. Die kandidaat bied sy/haar tegniese program tydens die onderhoud aan, maar moet aangepor word om daarvoor te praat. Dis onwaarskynlik dat die kandidaat 'n poging aangewend het om oor die proses te besin.</p>
<p>Elementêre prestasie (60–74)</p>	<p>Die kandidaat se voorbereiding van die program toon min blyke van denke en beplanning. Hy/Sy het 'n baie beperkte begrip van ontwerp-/regie-elemente. Die kandidaat toon 'n basiese begrip van tegniese elemente. Hy/Sy kan heel waarskynlik nie die keuses regverdig wat hulle gemaak het nie. Die kandidaat beskik oor baie min tegniese bekwaamheid in sy/haar gekose tegniese veld. Die kandidaat is nie in staat om sy/haar visie aan die eksaminator oor te dra nie. Bewys van navorsing oor hierdie spesifieke veld van tegniese kundigheid bestaan heel waarskynlik uit inligting wat van die internet afgelaai is. Die skool se tegniese fasiliteite word nie deur die kandidaat gebruik nie; hy/sy toon geen blyke van die toepassing van hierdie vaardighede nie. Die bewys van die proses wat gevolg is, is slegs gedeeltelik aanwesig. Die kandidaat bied sy/haar tegniese program tydens die onderhoud aan, maar het geen selfvertroue nie en moet aangepor word om daarvoor te praat. Dis onwaarskynlik dat die kandidaat 'n poging aangewend het om oor die proses te besin.</p>
<p>Swak prestasie (45–59)</p>	<p>Die kandidaat se voorbereiding van die program toon min of geen blyke van denke en beplanning. Hy/Sy het geen begrip van ontwerp-/regie-elemente nie en 'n geringe begrip van tegniese elemente. Hy/Sy kan heel waarskynlik nie enige van die keuses regverdig wat hulle gemaak het nie. Die kandidaat beskik oor geringe tegniese bekwaamheid in sy/haar gekose tegniese veld. Die kandidaat is nie in staat om sy/haar visie aan die eksaminator oor te dra nie. Bewys van navorsing bestaan heel waarskynlik uit inligting wat van die internet afgelaai is. Die skool se tegniese fasiliteite word nie deur die kandidaat gebruik nie; hy/sy toon geen blyke van die toepassing van hierdie vaardighede nie. Die proses wat vir die tegniese program gevolg is, is nie gedokumenteer nie. Die kandidaat bring sy/haar tegniese program na die onderhoud toe, maar het geen selfvertroue nie en kan nie daarvoor praat nie. Dit is duidelik dat die taak nie na behore uitgevoer is nie. Die kandidaat het nie 'n poging aangewend om oor die proses te besin nie.</p>

Nie behaal nie (0–44)	Die kandidaat se voorbereiding van die program toon geen blyke van denke en beplanning nie. Hy/Sy het geen begrip van ontwerp-/regie-elemente nie en 'n geringe begrip van tegniese elemente. Hy/Sy kan heel waarskynlik nie enige van die keuses regverdig wat hulle gemaak het nie. Die kandidaat beskik oor geringe tegniese bekwaamheid in sy/haar gekose tegniese veld. Die kandidaat is nie in staat om 'n begrip van tegniese aspekte aan die eksaminator oor te dra nie. Indien bewys van navorsing aanwesig is, bestaan dit heel waarskynlik uit inligting wat van die internet afgelaai is. Die skool se tegniese fasiliteite word nie deur die kandidaat gebruik nie; hy/sy toon 'n gebrekkige toepassing van hierdie vaardighede. Die proses wat vir die tegniese program gevolg is, is nie gedokumenteer nie. Die kandidaat bring sy/haar tegniese program na die onderhoud toe, maar het geen selfvertroue nie en kan nie daaroor praat nie. Dit is duidelik dat die taak nie na behore uitgevoer is nie. Die kandidaat het nie 'n poging aangewend om oor die proses te besin nie.
--------------------------	---

2.2.4 Gewig van inhoud wat in die graad 10-12 kurrikulum behandel moet word

BREË ONDERWERP		Tydtoedeling: 4 uur per week, plus naskoolse repetisietyd
1	Persoonlike Hulpbronontwikkeling	20% 30 minute tot 1 uur per week
2	Toneelspel en Opvoering	30% 1–1½ uur per week + 1 uur repetisietyd per week na klastyd
3	Opvoeringstekste in Konteks	40% 1½–2 uur per week
4	Teater- en/of Filmproduksie	10% modulêr

Onderwerpe 1 en 2 is wesenlik prakties van aard en moet ongeveer 2 uur kontaktyd per week in beslag neem, met minstens een bykomende uur repetisietyd of privaat oefentyd ná skoolure. Hierdie onderwerpe moet, oral waar moontlik, geïntegreer word sodat leerders vaardighede kan ontwikkel wat hulle onmiddellik in die opvoering prakties kan toepas.

Onderwerpe 3 en 4 is wesenlik teoreties van aard, hoewel dit deur die praktiese leerervaring beleef en begryp kan word. Hier onderwerpe moet egter, oral waar moontlik, geïntegreer word sodat leerders kan verstaan hoe die praktiese aspekte van produksie op die opvoeringstekste van toepassing gemaak kan word. Ongeveer 2 uur kontaktyd word aan hierdie onderwerpe afgestaan.

Inhoud van vorige grade

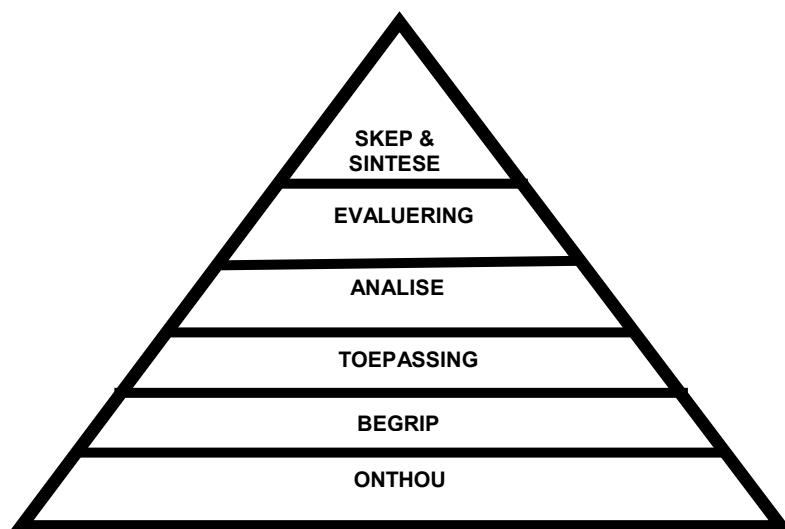
Eksamens kan inhoud van vorige grade bevat wat 'n invloed het op of die progressie weerspieël van die inhoud wat in die graad 12-kurrikulum vervat word. Dit is veral relevant in persoonlike hulpbronontwikkeling en toneelspel en opvoering, aangesien hierdie breë onderwerpe op ontwikkeling gerig is. Die inhoud, konsepte en vaardighede word oor drie jaar inkrementeel ontwikkel, toegepas en gedemonstreer.

2.3 Kognitiewe Vlakke wat Ingesluit Moet Word

Onderwysers moet seker maak dat al die vrae in alle toetse, die halfjaareksamen en die voorbereidende eksamen voldoen aan die kognitiewe vlak, omvang en gewig soos in die tabel hieronder uiteengesit.

Kognitiewe vlakke	Aktiwiteit	Persentasie van taak
Vlak 1 en 2 Kennis en begrip (onthou en verstaan)	Basiese denkvaardighede (bv. onthou feite, laer-orde-begrip en laer-orde-toepassing)	30%
Vlak 3 en 4 Toepassing en analise (toepas en analiseer)	Medium hoër denkvaardighede (bv. meer gevorderde toepassing, interpretasie en laer-orde-analise)	40%
Vlak 5 en 6 Sintese en evaluering (evalueer, maak sintese en skep)	Hoër-orde-denkvaardighede (bv. gevorderde analitiese vaardighede, evaluering en kreatiewe probleemoplossing)	30%

Die denkvlakke in Dramatiese Kunste is aangepas uit Bloom se Hersiene Taksonomie:

Graad van Uitdaging

Alle eksamens, en die meerderheid assesseringstake in Dramatiese Kunste, moet subvrae bevat van verskillende grade van uitdaging, naamlik maklik, gemiddeld en moeilik. Die volgende gewigswaarde van die grade van uitdaging word algemeen aanvaar as geskik vir die graad 10–12-eksamens:

Maklik	Gemiddeld	Moeilik
30%	40%	30%

Let daarop dat grade van uitdaging nie noodwendig aan spesifieke kognitiewe vlakke gekoppel is nie. 'n Vraag op 'n hoër-orde-denkvlak hoef nie noodwendig moeilik te wees nie, terwyl 'n vraag op 'n laer-orde-denkvlak nie noodwendig maklik hoef te wees nie.

Byvoorbeeld:

- Standaardvrae oor teatergeskiedenis word beskou as op 'n laer kognitiewe vlak aangesien hierdie afdeling berus op onthou en verstaan, maar die uitdaging kan maklik, gemiddeld of moeilik wees na gelang van die besonderhede wat verlang word.
- In 'n vergelyking van Realistiese of Dramatiese Teater met 'n ander genre sou die gepaste kognitiewe vlak hoër-orde-denke wees (d.w.s. evaluering); tog kan die graad van uitdaging maklik wees, na gelang van die konteks van die vraag en die inligting wat verskaf word.
- 'n Onbekende prakties-gebaseerde vraag sal as 'n hoër-orde-denkvlak beskou word (d.w.s. skep), maar kan 'n maklike, gemiddelde of moeilike uitdaging stel, na gelang van die konteks van die vraag en die inligting wat verskaf word.

Om te oordeel of 'n subvraag maklik, gemiddeld of moeilik is, is vanselfsprekend 'n subjektiewe aangeleentheid wat afhang van die opinie en persepsie van die beoordelaar. Nogtans moet eksaminatore en moderatore die taak onderneem om die graad van uitdaging van vrae te bepaal. Sodoende kan daar seker gemaak word dat die eksamenvraestelle voorsiening maak vir die volle omvang van vermoëns van leerders wat voldoende vir die eksamen in Dramatiese Kunste voorberei is.

3. VAKINHOUD

3.1 Kurrikulum-en-assesseringsbeleidsverklaring (KABV)

Onderwysers moet te alle tye deur die Departement van Basiese Onderwys se *Kurrikulum-en-assesseringsbeleidsverklaring (KABV)* vir die vak Dramatiese Kunste gelei word. Die praktiese en skriftelike eksamen vir die Nasionale Senior Sertifikaat word op die breë onderwerpe en onderwerpe in die KABV gebaseer en geassesseer.

3.2 Dramatekste: Voorgestel en voorgeskryf

Hierdie dramatekste word deur 'n nasionale kurrikulumtaakspan gekies. 'n Omsendbrief in hierdie verband sal aan die provinsies gestuur word.

3.3 Handboeke

Raadpleeg die Departement van Basiese Onderwys se handboek katalogus. Die eksterne eindeksamens (praktiese en skriftelike eksamen) word gebaseer op die inhoud, konsepte en vaardighede in die handboeke wat deur die DBO goedgekeur is.

4. SLOT

Hierdie Eksamenriglyne-dokument is bedoel om die assesseringsaspirasies wat in die KABV-dokument voorgestaan word, te verwoord. Dit is derhalwe nie 'n plaasvervanger van die KABV-dokument, wat onderwysers vir onderrig moet gebruik, nie.

Kwalitatiewe kurrikulum-dekking, soos uiteengesit in die KABV, kan nie oorbeklemtoon word nie.